

Inhoud

Voorwoord door Jo Vandeurzen 9

1. Inleiding 13

2. Het bredere kader: kwaliteit van leven, wonen en zorg 15

Kwaliteit van leven 15

Kwaliteit van zorg en wonen 16

Intermezzo: in gesprek met een mantelzorgster 19

3. Het model voor kwaliteitsvolle dementiezorg 23

Opbouw en gebruik van het model 23

De kernwaarden 26

4. De zorgrelatie centraal 29

Fundament 1. Maatschappelijke en persoonlijke beeldvorming 31

De beeldvorming over dementie in Vlaanderen 31

Beeldvorming en stigma 31

Frames versus counterframes 33

'Vergeet dementie, onthou mens' 38

Fundament 2. Het normalisatieprincipe 41

Zorg dat het gewone 'gewoon' kan blijven 41

De keuze voor normalisatie in de organisatie 44

Fundament 3. Autonomie in geborgenheid 47

Het vinden van de juiste balans 47

Het continuüm 48

Fundament 4. Afgestemde zorg 55

De mens centraal 55

Van taakgericht naar persoonsgericht 56

Grenzen en mogelijkheden 58

Het belang van een tijdige diagnose en goede opvolging 59

Fundament 5. De mantelzorgers en naasten 65

Het perspectief van de persoon met dementie 65

Het perspectief van de mantelzorgers 65

Triadisch werken 66

Op de SOFA 67

In gesprek met de mantelzorgster 71

Fundament 6. De professionele zorgverleners en vrijwilligers 74

Intermezzo: in gesprek met mensen met dementie 79

5. Toepassingen in dementiezorg 81

Fysieke gezondheid 82

Maaltijdzorg 82

Preventie 87

Psychologisch	91
Moeilijk hanteerbaar gedrag	91
Psychosociale ondersteuning voor personen met dementie en hun naasten	96
Zelfredzaamheid	103
Dossievorming en zorgplan	103
Hulpmiddelen	109
Sociale relaties	113
Intimiteit en seksualiteit	113
Vrijwilligers voor mensen met dementie	119
Omgeving	123
Architectuur en inrichting	123
Betekenisvolle dagbesteding	132
Cultuur	142
Maatschappelijke participatie	147
Vermissing	152
Vrijheid en fixatie	157
Zorg voor mensen met een migratieachtergrond	162
Spiritualiteit, religie en persoonlijke overtuigingen	167
Reminiscentie	167
Zinbeleving	171
Vroegtijdige zorgplanning en palliatieve zorg	176
Vroegtijdige zorgplanning	176
Palliatieve zorg en levenseindezorg	182
Intermezzo: haiku's door mensen die leven met dementie	189
6. Sectorspecifieke inspiratie	191
Dementievriendelijke thuiszorg	191
De rol van de dienst maatschappelijk werk van het ziekenfonds	191
De rol van de dienst voor gezinszorg	192
De rol van de (huis)apotheker	193
Dementievriendelijk ziekenhuis	194
De uitdagingen van een ziekenhuisopname	195
Pijlers van een dementievriendelijk ziekenhuis	197
Dementievriendelijke woonvormen	205
Kleinschalig genormaliseerd wonen	205
Inspiratie uit het buitenland	208
Intersectorale samenwerking	210
Een zorgzame buurt: wonen, leven en zorgen in de buurt	211
7. Organisatiespecifieke voorwaarden	215
Waardegedreven	215
Het schrijven van een visie en een missie	216
Een betrokken equipe	217
Medewerkers, familieleden en vrijwilligers	219
De grenzen vervagen	219
Competenties en talenten	220
De organisatie	221
Innovatie	221
Leren en reflecteren	222
Zorgen voor ...	226

Organisatiestructuur **228**

Leiderschap **230**

8. Proeven van cultuurverandering **233**

Het verhaal van De Winde en De Hoge Heide **233**

Het verhaal van Familiehulp **235**

Het verhaal van Den Olm **237**

Dankwoord **239**

Bijlagen **241**

Bijlage 1. Afkortingen **241**

Bijlage 2. Wie-ik-ben-document (versie ziekenhuizen) **242**